

"מכחני צאצאים של הפרים בעדרי הבקר לחלב בישראל"

(חוברת שהוצאה ע"י המחלקה לבקר)

ואילו אצל אלה של "עלם" — 23%. המסקנה: "עלם" אינו בא בחשבון להזרעת עגלות.

סעיף מענין נוסף אנו מוצאים בטבלה מס' 15, עמוד 2: השוואה של בנות פרים כמבכירות וכפרות מבוגרות. מעניינת היא ההשוואה בין הפרים "תור" ו"בראון". בנות "בראון" עולות על בנות "תור" כמבכירות בשני ק"ג חלב ליום; לעומת זה, עולות בנות "תור" על בנות "בר" און" כמבוגרות — באחד וחצי ק"ג חלב ליום. אין אני יודע, אם הפרש זה מצדיק העדפת בנות "תור" על בנות "בראון". לשם כך יהיה צורך כמובן גם בשיקולים נוספים, כגון מבנה הגוף ואחרים.

אין בכוונתי לפרט את כל הנושאים שבחר ברת. החומר הרב מאפשר להוציא מסקנות לגבי ההזרעה בפרים שונים בעתיד. תועלת מרובה נפיק מחוברת זו עם הפעלת שיטת ההזרעה בזרימה קפואה.

יש לברך את אלו שנתנו את ידם לריכוז החומר והביאוהו בצורה ברורה לידי הבוקרים, ובראש ובראשונה יש להודות למר ברענן, שהוא אדריכל המבצע הזה.

יש רק להצטער על כך שהשתתפות הממ"ש שלה במימון המפעל החיוני הזה היא אפסית, כמעט. על הבוקרים לעודד את העוסקים בעבר דה חשובה זו ולעמוד לימינם ע"י הספקת הנתונים היסודיים, כי כל נתון נוסף יחזיר לנו ידע בעבודתנו בעתיד.

משה כ"ץ

שלוחות, 6.8.67.

חוברת זו שהופיעה לאחרונה הוכנה על-ידי מר ראובן ברענן. כשעברנו למיכון המשרדי, התייחסנו בספק לענין הזה ולא ידענו, אם העמל הרב המושקע בהכנת החומר יתן איפסע את התוצאות המקוות. אחרי עיון בחוברת שהוגשה לנו זה עתה, נוכחנו לדעת שהמאמץ נתן את פרי. החומר הרב שהצטבר תוך זמן קצר, יחסית, כבר פתח לפנינו אפשרויות נרחבות לשיפור דרכינו בעתיד. אביא להלן כמה דוגמאות מהחוברת.

עד להפעלת שיטת המיכון החדשה, היה קשה מאוד לבחון פר בפעם השניה והשלישית. כעת יש בידינו אפשרות לבחון כל פר ע"י מבחן שהצטבר, כל ארבעה חודשים. כתוצאה מכך, עלול לקרות שפר מסויים, שנמצא משביח בשנת תשכ"ה, ירד מתחת לממוצע בשנת תשכ"ז.

הסעיף 11, עמוד 2, מלמדנו לחשב את התגובה השנתית של מבכירה כלשהי על סמך ארבע השקילות הראשונות שלה. החישוב נעשה ע"י הכפלת התגובה היומית הממוצעת ב"250", והוא מאפשר לכל רפתן לערוך סלקציה מוקדמת, לה אנו זקוקים כיום במיוחד בעקבות הפעלת מכסות החלב.

דבר חדש לגמרי וחשוב ביותר הוא סעיף הנזקים בהמלטה הראשונה. בעמוד 6 אנו קוראים שאחוז ההמלטות הקשות אצל המבכירות של "צמד" היה 4.2% לעומת המבכירות של "עלם" — 23%; והוא הדין לגבי אחוז הוולדות המתים: אצל מבכירות של "לאור" — 4.5%

▲ לא חדלים להתחבט בבעיית שעות החליבה הנוחות. היה זמן שהבוקרים נתבעו לקבוע הפסקות שוות בין חליבה לחליבה, כלומר — ב-3 חליבות ביממה יש לקבוע רווח זמן של 8 שעות בין חליבה לחליבה; ב-2 חליבות — רווח של 12 שעות. הקפדה על רווחי זמן כאלה מכבידה על אירגון העבודה במשק וכן פוגעת במנוחת העובדים. זה שנים אחדות עורכים ניסויים לשם בירור הנזק שעלול להיגרם בעקב רווחי זמן בלתי שווים בין חליבה לחליבה. באוניברסיטת אילינוי נמצא בניסויים (מהזמן האחרון) שבהפסקות של 9 שעות ו-15 שעות בין החליבות, בעדרים שנחלבים פעמיים ביממה, עלולה להיגרם פחיתת תגובה בפרות שבשיא ההנבה היומית כדי 2—3 אחוז. אחד המומחים של האוניברסיטה הנ"ל מסר שעל סמך הניסויים הנ"ל שונו שעות החליבה משעה 4 בבוקר ו-3.30 אחה"צ לשעה 6 בבוקר ו-3.30 אחה"צ.